

Richtlijn voor strafvordering jeugd

Categorie: Strafvordering

Afzender: College van procureurs-generaal

Adressaat: Hoofden van de parketten

Registratienummer: 2009R005

Datum vaststelling: 08-06-2009

Datum inwerkingtreding: 01-08-2009

Geldigheidsduur: 31-07-2013

Publicatie Strct.: –

Vervallen: Richtlijn voor strafvordering jeugd (2006R001)

Relevante beleidsregels: Aanwijzing effectieve afdoening strafzaken jeugdigen (2009A006); Aanwijzing 12-minners inclusief stop-reactie (2004A014); Aanwijzing Halt-afdoening (2004A008)

Wetsbepalingen: –

Jurisprudentie: –

Evaluatie: –

Bijlage(n): 3

Inleiding

Het jeugdstrafrecht kent als algemeen uitgangspunt het voorkomen van recidive. Daarnaast heeft het jeugdstraf- en strafprocesrecht een pedagogisch karakter. Op nationaal niveau blijkt dit uit een apart sanctiestelsel waarbij zoveel mogelijk interventies worden ingezet gericht op een positieve gedragsbeïnvloeding van de jeugdige, alsmede de formulering in het Wetboek van Strafvordering van een aantal aparte strafproceswaarborgen gericht op de speciale benadering van de jeugdige gedurende het strafproces. Op internationaal niveau blijkt de pedagogische aanpak van het jeugdstraf- en strafprocesrecht uit het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (1989) en de algemene aanbevelingen van de Verenigde Naties via de Beijing Rules (1985), de Havana Rules (1990) en de Riyadh Guidelines (1990)

De officier van justitie zal steeds een afweging maken tussen de aard en ernst van het delict, recidive en omstandigheden van de jeugdige. In het jeugdstrafrecht wordt een persoonsgerichte aanpak toegepast, waarbij het streven is om criminogene factoren te beperken en beschermende factoren te versterken. Indien mogelijk wordt volstaan met een extramurale reactie. Dit kan zijn een boete, taakstraf, begeleiding door jeugdreclassering of een gedragsmaatregel. Bij ernstige delicten of recidive kan een vrijheidsbenemende straf of PIJ-maatregel volgen. Eventueel achterliggende problematiek kan niet altijd in het strafrecht worden aangepakt. Soms is civielrechtelijk ingrijpen, zoals een ondertoezichtstelling en plaatsing in gesloten jeugdzorg, of een vorm van vrijwillige hulpverlening geboden.

Halt

De Halt-afdoening is een afdoening op een feit van geringe aard om de jeugdige de mogelijkheid te bieden strafrechtelijke vervolging te voorkomen. In het 'Besluit Aanwijzing Halt-feiten' zijn de voorwaarden voor de Halt-afdoening geformuleerd. De door Halt toegepaste uniforme urentabel is opgenomen in deze richtlijn in bijlage I.

Strafmaten

Voor veel voorkomende minder ernstige delicten is een richtlijn met uniforme straffmaten opgenomen in bijlage II. Hierbij wordt het beginsel 'taakstraf, tenzij...' gehanteerd. In de tabel wordt voor deze delicten een aantal uren taakstraf aangegeven; dit kan een werkstraf of een erkende leerstraf zijn. Als er sprake is van achterliggende problematiek kan eventueel begeleiding door Jeugdreclassering of behandeling ingezet worden.

De officier van justitie biedt in beginsel een transactie aan als het een eerstpleger betreft, verdachte bekend en de op te leggen taakstraf beperkt is tot 40 uur. Na inwerkingtreding van de Wet OM-afdoening is de op te leggen taakstraf bij een strafbeschikking maximaal 60 uur.

Een geldboete wordt eveneens als een passende sanctie gezien voor bepaalde delicten voor jongeren, die een bron van inkomsten hebben of in staat moeten worden geacht zelf het geld voor de boete te verdienen. Zie bijlage III.

Als het slachtoffer een vordering tot schadevergoeding heeft ingediend, wordt zo mogelijk een schadevergoedingsmaatregel opgelegd als onderdeel van de straf.

Bij recidive volgt een dagvaarding voor de kinderrechter, tenzij de officier van justitie van oordeel is dat gezien de relatief geringe ernst van het feit en de omstandigheden van de jeugdige opnieuw kan worden volstaan met een (zwaardere) transactie of strafbeschikking.

In het jeugdstrafrecht wordt wat betreft strafmaat geen onderscheid gemaakt naar de aard van het daderschap noch naar de mate van uitvoering van het delict. Art 77 gg Sr schrijft voor dat de straffen voor poging, voorbereiding, deelneming en medeplichtigheid dezelfde zijn als die voor het voltooide misdrijf.

Met factoren als bijvoorbeeld waarde van de goederen, wapengebruik of geweld tegen gezagsdragers en personen met een publieke functie en mate van letsel wordt wel rekening gehouden als strafverzwarende omstandigheid.

Recidive leidt tot een strafverhoging van maximaal 50 procent of toepassing van een andere strafmodaliteit.

Bij het bepalen van de strafmaat wordt rekening gehouden met de leeftijd: voor 12- tot 14-jarigen wordt een matiging toegepast van het aantal uren werkstraf.

Expliciet wordt vermeld dat het gedoogbeleid voor (soft)druggebruik ten aanzien van minderjarigen niet geldt.

Ernstige delicten, meer- en veelplegers.

Van een afdoening met enkel een taakstraf worden uitgesloten verdachten van ernstige gewelds- en zedendelicten, waarop een gevangenisstraf van 6 jaar of meer is gesteld, en die een ernstige aantasting vormen van de lichamelijke integriteit van het slachtoffer.

Bij ernstige delicten of meermalen recidive, geldt als uitgangspunt dat voorlopige hechtenis wordt toegepast en in beginsel een (voorwaardelijke) jeugddetentie of een maatregel (gedragsmaatregel of Pij) wordt geëist. Bij deze strafzaken is nader onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming of een gedragsdeskundige geboden om een gerichte interventie te kunnen inzetten. In de strafmatentabel wordt bij ernstige delicten steeds aangegeven: onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden. Bij de toepassing van voorlopige hechtenis geldt het bepaalde in artikel 493 Sv als uitgangspunt: de kinderrechter toetst ambsthalf van de voorlopige hechtenis geschorst kan worden. Als lijn kan worden gehanteerd dat de voorlopige hechtenis wordt geschorst, tenzij de ernst van het feit, en/of de stand van zaken in het onderzoek dit niet toelaten. Voorts wordt ervan uitgegaan dat een plan van aanpak voor begeleiding door jeugdreclassering gereed is en behandeling in ambulante kader tot de mogelijkheden behoort.

Als een intramurale sanctie, zoals een onvoorwaardelijke jeugddetentie of Pij-maatregel wordt gevorderd, wordt bij de eis zo mogelijk voorzien in nazorg in een gedwongen kader, door tevens een voorwaardelijke straf met als bijzondere voorwaarde begeleiding door jeugdreclassering of een gedragsmaatregel te vorderen.

Voor meer- en veelplegers wordt een persoonsgerichte aanpak ingezet. Bij deze aanpak wordt in het Justitieel Casus Overleg de informatie over de persoon van de jongere bijeen gebracht en een traject gekozen gericht op het afwenden van het opnieuw plegen van strafbare feiten.

Het gaat daarbij niet meer om de sanctie voor een individueel feit, maar om een interventie waarbij rekening wordt gehouden met het delictverleden, met eventueel overlastgevend gedrag en overige gedragsproblemen.

Onder een meerpleger wordt verstaan:

Een jongere in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar tegen wie in de laatste drie jaar tenminste twee processen-verbaal zijn opgemaakt waarop een inhoudelijke justitiële afdoening is gevolgd en die opnieuw een misdrijf pleegt.

Een jeugdige veelpleger is een jongere in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar tegen wie meer dan vijf processen-verbaal zijn opgemaakt waarvan de laatste in het peiljaar.

De interventies die passend geacht worden voor deze jongeren zijn onder meer Intensieve Traject Begeleiding (ITB) in het kader van de maatregel hulp en steun door de Jeugdreclassering, de Gedragsbeïnvloedende maatregel voor jeugdigen (GBM) of de maatregel Plaatsing in een inrichting voor Jeugdigen (Pij).

BIJLAGE I' UNIFORME STRAFMATEN HALT-AFDOENING

Factor/delict	Omschrijving	Uren	Verzwarende omstandigheden	+ uren
leeftijd	12-13 jaar	+ 0	recidive binnen 2 jaar	+ 8
	14-15 jaar	+ 2	na 2 jaar	+ 4
	16-17 jaar	+ 4		
vermogen	310 (winkel)diefstal	+ 4	meerdere diefstallen in 1 winkel meerdere diefstallen in ten hoogste 2 winkels	+ 2
	311 (winkel)diefstal in vereniging	+ 5		+ 4
	321 verduistering	+ 4		
	326 oplichting	+ 5		
	416 opzetheling	+ 4		
	417bis schuldheling	+ 3		
vandalisme	141 openlijk geweld	+ 6	risico voor omgeving	+2
	350 vernieling	+ 4		
	424 straatschenderij	+ 2		
	461 verboden toegang	+ 2		
	brandstichting	+ 5		
Wet personenvervoer	72 verstoren	+ 2		
	73 niet opvolgen	+ 2		
leerplichtverzuim	tot een dagdeel	+ 2		
vuurwerk	1.2.2 illegaal/ondeugdelijk	+ 4	recidive binnen 2 jaar na 2 jaar	+4
	1.2.4 > 10kg voorhanden	+ 4		+2
	2.3.6 afsteken	+ 2		
waarde gestolene	0-10 euro	+ 0		
	11-25 euro	+ 2		
	26-75 euro	+ 3		
	76-150 euro	+ 4		
hoogte schadebedrag	0-50 euro	+ 0		
	51-150 euro	+ 2		
	151-500 euro	+ 3		
	501-900 euro	+ 4		

Uitgangspunten

- de strafmaat bedraagt ten hoogste 20 uur, exclusief de duur van de gesprekken;
- de inhoud van het landelijk overdrachtsformulier (LOF) is bepalend voor de strafmaat; het LOF bepaalt het delict;
- schadebemiddeling vindt plaats ingeval van schade; schadevergoeding is een voorwaarde voor sepot bij 14 jaar en ouder;
- de psychologische ontwikkeling van de dader is weerspiegeld in de strafmaat (leeftijd/cognitief niveau);
- Halt kan eventueel een leerstraf inzetten als hiertoe aanleiding bestaat, gezien de persoon van de verdachte.

¹ Het Besluit Aanwijzing Halt-feiten wordt in 2009 herzien.

BIJLAGE II STRAFVORDERINGSTABEL JEUGDZAKEN

Opmerkingen:

- deze tabel geeft uitgangspunten voor de officier van justitie bij veelvoorkomende delicten. De strafeis wordt verhoogd in gevallen van hoge waarde van (gestolen of vernielde) goederen, wapengebruik, geweld tegen gezagsdragers of personen met een publieke functie en mate van letsel;
- bij recidive wordt een verhoging toegepast van maximaal 50 % of een andere strafmodaliteit toegepast;
- Als vooraf een geldboetetransactie is aangeboden en niet betaald, wordt de eis ter zitting verhoogd met 20%.

Art	Omschrijving	
137	(aanzetten tot) discriminatie	40 uur
141	openlijk geweld goederen schade < 900 euro schade > 900 euro	20 uur/125 euro 40 uur
141	openlijk geweld personen geen letsel letsel zwaar letsel	40 uur 60 uur uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden
157	brandstichting schade < 900 euro schade > 900 euro aanzienlijke schade gevaarstelling/gevaar voor personen	vanaf 30 uur vanaf 60 uur uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden
180	wederspanningheid	32 uur/200 euro
184	niet voldoen aan ambtelijk bevel	24 uur/150 euro
188	valse aangifte zonder ernstig gevolg voor anderen met ernstig gevolg voor anderen	32 uur/200 euro 80 uur
225	valsheid in geschrift	28 uur/175 euro
239	schennis	vanaf 32 uur
242	verkrachting (tongzoen – zie aanranding)	uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden
243–245	seksueel binnendringen bewusteloze, onmachtige, gestoorde, < 12 jaar en < 16 jaar	uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden
246	aanranding tongzoen eenmalig billen/borsten knijpen	uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden 60 uur vanaf 32 uur
247	ontucht met kind <16 jaar	Uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden
266	belediging	20 uur/ 125 euro
267 jo 266	belediging ambtenaar in functie	28 uur/175 euro
285	bedreiging alleen mondeling met tonen mes tonen (nep)vuurwapen	24u/150 euro 60 uur uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden
300	mishandeling geen letsel letsel	vanaf 20u vanaf 40u
302	zware mishandeling	uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden

Art	Omschrijving	
310/311/416	diefstal (in vereniging)/opzetheling (winkel)diefstal met schade < 150 euro (winkel)diefstal met schade > 150 euro fietsdiefstal diefstal bromfiets zakkenrollerij of bagagediefstal diefstal uit auto – van auto	20 uur/125 euro 32 uur 32 uur 40 uur 60 uur 60 uur vanaf 80 uur
311	diefstal met braak of verbreking (in vereniging) bedrijfspand of school Woning	80 uur 120 uur
312/317	diefstal met geweld/afpersing op openbare weg	uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden
321	verduistering schade < 150 euro schade > 150 euro	20 uur/125 euro 32 uur/200 euro
322	verduistering in dienstbetrekking schade < 150 euro schade > 150 euro	32 uur/200 euro 40 uur
326	oplichting schade < 150 euro schade > 150 euro	28uur/175 euro 40uur/250 euro
350	vernieling (waaronder graffiti) schade < 900 euro schade > 900 euro	20 uur/125 euro 40 uur/250 euro
416	opzetheling	Zie 310/311
417 bis	schuldheiling schade < 150 euro schade > 150 euro	16 uur/100 euro 4 uur/150 euro
417	gewoonteheling	Vanaf 80 uur
7 WVV 1994	doorrijden na aanrijding	vanaf 24 uur/150 euro
8 WVV 1994	rijden onder invloed verdachte jonger dan 16 jaar (brom)fiets AAG 95–230 AAG 235–435 AAG 436–650 AAG 651–870 AAG > 875 Vanaf 16 jaar wordt verwezen naar de Richtlijn voor strafvordering verkeersongevallen	vanaf AAG 650 of recidive tevens OBM vanaf 6 mnd vorderen 10 uur 18 uur 26 uur 32 uur 40 uur
11 WVV 1994	joyriding	40 uur/250 euro
10 OW	Opiumwet Lijst I aanwezig hebben > 0–< 5g of 1–10 pillen aanwezig hebben 5 < 25g of 10–50 pillen aanwezig hebben 25g of > 50 pillen dealerindicatie of drugsrunnen	20–40 uur 60–120 uur vanaf 100 uur uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden
11,1 OW	Opiumwet Lijst II aanwezig hebben 0 < 5g aanwezig hebben 5–< 30g aanwezig hebben 30g of > dealerindicatie of drugsrunnen	12 uur 16–30 uur vanaf 40 uur uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden
55 WWM	busje CS-gas voorhanden hebben steekwapen of nepvuurwapen vuurwapen	20 uur 30 uur uitgangspunt onvoorwaardelijke jeugddetentie en voorgeleiden

BIJLAGE III GELDBOETE IN PLAATS VAN TAAKSTRAF

Overzicht van de feiten waarin een geldboete passend wordt geoordeeld, en de voorwaarden waaronder een geldtransactie kan worden aangeboden en tegen welk 'tarief'.

Voorwaarden:

- vooral voor 16- en 17-jarigen;
- verdachte beschikt over enig inkomen (zakgeld, verdiensten) of wordt geacht binnen afzienbare tijd de boete zelf te kunnen verdienen;
- geen sprake van signaalgedrag of (vermoede) achterliggende problematiek;
- alleen feiten die onder het officiersmodel kunnen worden afgedaan (geen geweld tegen personen, geen zedendelict, geen brandstichting);
- betaling van een schadevergoedingsregeling heeft voorrang op de boete;
- Als een geldboetetransactie vooraf is aangeboden, en niet betaald, wordt de eis ter zitting met 20 procent verhoogd.

Omrekenfactor

Voor de thans onder 'taakstraf' geboekte feiten die in aanmerking komen voor geldboete wordt de omrekeningsfactor gehanteerd:

voor elke 4 uur taakstraf als equivalent 25 euro (maximumtaakstraf volgens officiersmodel dus 40 uur = 250 euro).

Voor geldboete in aanmerking komende delicten

Art. (Sr)	Misdrijf	i.p.v.(taakstraf)	Transactie
141	openlijk geweld (goederen) (schade tot 900 euro)	20 uur	125 euro
180	wederspanningheid	32 uur	200 euro
184	niet voldoen aan bevel	24 uur	150 euro
188	valse aangifte (zonder ernstige gevolgen)	32 uur	200 euro
225	valsheid in geschrifte	28 uur	175 euro
266	belediging	20 uur	125 euro
267	belediging ambtenaar in functie	28 uur	175 euro
285	bedreiging verbaal	24 uur	150 euro
310	diefstal (i.v.) schade < 150 euro	20 uur	125 euro
321	verduistering schade < 150 euro	20 uur	125 euro
321	verduistering schade > 150 euro	32 uur	200 euro
326	oplichting schade tot 150 euro	28 uur	175 euro
	oplichting schade > 150 euro	40 uur	250 euro
350	vernietiging schade tot 900 euro	20 uur	125 euro
	id. schade > 900 euro	40 uur	250 euro
417bis	schuldheling schade < 150 euro	16 uur	100 euro
	schade > 150 euro	24 uur	150 euro
7 WVV	doorrijden na aanrijding	24 uur	150 euro
11 WVV	joyriding (geen schade)	40 uur	250 euro